

Kollel Yom Rishon

Sunday Morning Learning Program for Men

WWW.KOLLELYOMRISHON.ORG

“The Concept of Amalek in Jewish Law & History”

- 1) Shulchan Aruch, Orach Chaim, 685
שולחן ערוך, אורח חיים, סי' תרפ"ה
- 2) Chayei Adam, 53
חיי אדם, כלל נג
- 3) Sefer Shemot, 17
שמות, פרק י"ז
- 4) Sefer Devarim, 25
דברים, פרק כ"ה
- 5) Shemuel I, 15
שמואל א', פרק ט"ו
- 6) Shemuel II, 15
שמואל ב', פרק ט"ו
- 7) Sefer HaMitzvot, 188 & 189
ספר המצוות להרמב"ם, מצוות עשה קפ"ח וקפ"ט
- 8) Mechilta D'Rashbi
מכילתא דרשב"י
- 9) Yoma, 23b
יומא, דף כג עמוד ב
- 10) Ramban, Shemot, 17
רמב"ן, שמות, פרק י"ז
- 11) Abarbanel, Devarim
אברבנאל, דברים
- 12) R' Shimshon Raphael Hirsch
ר' שמשון רפאל הירש
- 13) Derashot El-Ami
דרשות אל-עמי
- 14) Masechet Sanhendrin, 96b
סנהדרין דף צו עמוד ב
- 15) Gilyonei HaShas, Gittin
גליוני הש"ס, גיטין נו
- 16) Rambam, Hilchot Melachim, 5
רמב"ם, הלכות מלכים פרק ה
- 17) Masechet Yadayim, 4
מסכת ידיים, פרק ד
- 18) Kol Dodi Dofek
קול דודי דופק
- 19) Fate and Destiny
- 20) Terumat HaDeshen
תרומת הדשן
- 21) Mishnah Berurah, 685
משנה ברורה, סי' תרפ"ה

Rabbi Jacob J. Schachter

כ"ה שבט תשס"ו • 2/26/06

A program of
Yeshiva University's
Center for the Jewish Future

וַיָּבֹא עֲמֹלֵק וַיִּלְחָם עִם־יִשְׂרָאֵל בְּרִפְיֹדִים: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה
 אֶל־יְהוֹשֻׁעַ בְּחַר־לָנוּ אַנְשִׁים וְצֵא הַלְחָם בְּעֲמֹלֵק מִחֹר
 אֲנֹכִי נֹצֵב עַל־רֹאשׁ הַגְּבָעָה וּמִטָּה הָאֱלֹהִים בְּיָדִי: וַיַּעַשׂ
 יְהוֹשֻׁעַ כְּאֲשֶׁר אָמַר־לוֹ מֹשֶׁה לְהַלְחָם בְּעֲמֹלֵק וּמִשָּׁה
 אֶהְרֹן וְחֹזֵר עָלוּ רֹאשׁ הַגְּבָעָה: וְהָיָה כְּאֲשֶׁר יָרִים
 מֹשֶׁה יָדוֹ וְגִבֹר יִשְׂרָאֵל וּכְאֲשֶׁר יִנִּיחַ יָדוֹ וְגִבֹר עֲמֹלֵק:
 וַיְדִי מֹשֶׁה כְּבָדִים וַיִּקְחוּ־אֶבֶן וַיִּשְׂימוּ תַחְתָּיו וַיָּשָׁב
 עָלֶיהָ וְאֶהְרֹן וְחֹזֵר תָּמְכוּ בְיָדָיו מִזֶּה אֶחָד וּמִזֶּה אֶחָד
 וַיְהִי יָדָיו אֲמוֹנָה עַד־כָּא הַשָּׁמֶשׁ: וַיַּחֲלֵשׁ יְהוֹשֻׁעַ
 אֶת־עֲמֹלֵק וְאֶת־עַמּוֹ לְפִי־חֶרֶב:
 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה כָּתֹב זֶאת זְכָרוֹן בְּסֵפֶר וְשִׂים
 בְּאוּזֵי יְהוֹשֻׁעַ כִּי־מָחָה אֲמָחָה אֶת־זְכָר עֲמֹלֵק
 מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם: וַיְבִן מֹשֶׁה מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יְהוָה
 נָסִי: וַיֹּאמֶר כִּי־יָד עַל־כָּס יֵה מַלְחָמָה לַיהוָה בְּעֲמֹלֵק

(4) דברים, פרק כ"ה

יז זְכוֹר אֶת אֲשֶׁר־עָשָׂה לָךְ עֲמֹלֵק בְּדַרְךְ בְּצֵאתְכֶם
 יח מִמִּצְרָיִם: אֲשֶׁר קָרָךְ בְּדַרְךְ וַיִּזְנֹב בְּךָ כָּל־הַנְּחָשִׁים
 יט אֲחֵרֶיךָ וְאִתָּה עֵינֶי וַיִּגַע וְלֹא יָרָא אֱלֹהִים: וְהָיָה בְּהִנִּיחַ
 יהוָה אֱלֹהֶיךָ וְלָךְ מִכָּל־אֵיכֶיךָ מִסָּבִיב בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר
 יהוָה־אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ נַחֲלָה לְרִשְׁתָּהּ תִּמְחָה אֶת־זְכָר
 עֲמֹלֵק מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם לֹא תִשָּׁכַח: ק"י פסוקים. עליו סימן.

15 ¹ Samuel said to Saul: "HASHEM sent me to anoint you as king over His people, over Israel, so now hear the sound of HASHEM's words.)

² "So said HASHEM, Master of Legions: I remembered what Amalek did to Israel, [the ambush] he emplaced against him on the way, as he went up from Egypt. ³ Now go and strike down Amalek and destroy everything he has, have no pity on him; kill man and woman alike, infant and suckling alike, ox and sheep alike, camel and donkey alike."

⁴ Saul had all the people summoned and he counted them through lambs: two hundred thousand infantry, and the men of Judah were ten thousand. ⁵ Saul came up to the city of Amalek, and he made war in the valley. ⁶ Saul said to the Kenites, "Go, withdraw, descend from among the Amalekites lest I destroy you with them; for you performed kindness with all the Children of Israel when they went up from Egypt." The Kenites withdrew from among Amalek.

⁷ Saul struck down Amalek from Havilah to the approach to Shur, which faces Egypt. ⁸ He captured Agag, the king of Amalek alive, and the entire people he destroyed by the sword. ⁹ Saul and the people took pity on Agag; on the best of the sheep and cattle, the fatted bulls and the fatted sheep; and on all that was good; and they did not destroy them; only what was despicable and deteriorated did they destroy.

¹⁰ The word of HASHEM came to Samuel, saying, ¹¹ "I have regretted that I made Saul king, for he has turned away from Me and has not fulfilled My word!" It aggrieved Samuel and he cried out to HASHEM the entire night.

¹² Samuel woke up early in the morning to meet Saul. It was told to Samuel, saying: "Saul came to the Carmel and behold! —

טו (א) ויאמר שמואל אל שאול אתי שלח יהוה למשחך למלך על עמו על ישראל ועתה שמע לקול דברי יהוה: ב כה אמר יהוה צבאות פקדתי את אשר עשה עמך לישראל אשר שם לו בדרך בעלתו ממצרים: ג עתה לך והכיתה את עמלק והחרמתם את כל אשר לו ולא תחמל עליו והמתה מאיש עד אשה מעולל ועד יונק משור ועד ששה מגמל ועד חמור: ד וישמע שאול את העם ויפקדם בטלאים מאתים אלף רגלי ועשרת אלפים את איש יהודה: ה ויבא שאול עד עיר עמלק נירב בנחל: ו ויאמר שאול אל הקיני לכו סרו רדו מתוך עמלקי פן אספק עמו ואתה עשיתה חסד עם כל בני ישראל בעלותם ממצרים ויטר קיני מתוך עמלק: ז ויבא שאול את עמלק מחילה בואף שור אשר על פני מצרים: ח ויתפש את אגג מלך עמלק חי ואת כל העם החרים לפי חרב: ט ויחמל שאול והעם על אגג ועל מיטב הצאן והבקר והמשנים ועל הכרים ועל כל הטוב ולא אבו החרימם וכל המלאכה נמבזה ונמס אתה החרימו: י ויהי דבר יהוה אל שמואל לאמר: יא נחמתני כי המלכתי את שאול למלך בי שב מאחרי ואת דברי לא הקים ויחר לשמואל ויזעק אל יהוה כל הלילה: יב וישכם שמואל לקראת שאול בבקר ויגד

יג גם כל האנשים אשר אתו: יד ויספדו ויבכו ויצמו עד הערב על שאול ועל יהונתן בנו ועל עם יהוה ועל בית ישראל כי נפלו בחרב: יו ויאמר דוד אל הנער המגיד לו אי מזה אתה ויאמר בן איש גר עמלקי אנכי: יז ויאמר אליו דוד איך לא יראת לשלח ירך לשחת את משיח יהוה: יח ויקרא דוד לאחד מהנערים ויאמר גש פגע בו ויבדו וימת: יט ויאמר אליו דוד דמיו [דמך] על ראשך כי פיה ענה בק לאמר אנכי מתתי את משיח יהוה: כ ויקנו דוד את הקינה הזאת על-

מצוה קפ"ח היא שזונו להכריח זרע עמלק בלבו זכרים ונקבות קטנים וגדולים וכו' אמרו יתעלה המחה את זכר עמלק וכבר קדם לנו ג' מלות בשמו בני ישראל בכניסתן לארץ למנוח להם מלך ולבנות בית הבחירה ולמנוח זרע עמלק ומלחמה זו היא מלחמת מלחמה ופבר הסבארו משפטי מלחמה זו בפ"א מסוטה :
(כי חסא למלחמה)

מצוה קפ"ט היא שזונו לזכור מה שעשה לנו עמלק בהקדימו להרע לנו ולשנוא אותנו בכל עת רבות ונעורר הנפשות במאמרים להלחם בו וכו' העם לשנוא אותו עד שלא השכח המלחמה ולא חלש שנאמר ותחסר כהנפשות עם אורך הזמן וכו' אמרו ית' זכור את חסר עשה לך עמלק יכול בלבדך כשכוח אומר לא השכח כרי שפחה בלב אומר לא מה אני מקיים זכור שחכא שנאמר בפ"ד בלא כרחם שמואל כשהחילו לעשות המלחמה הזאת איך עשה שפחה זכר חסר מעשה הרע ואמר קי' לזכור להרענו וכו' אמרו ית' פקדתי את אשר עשה עמלק לישראל :
(כי חסא)

8) מכילתא דרשב"י

בבא הבוד שלו שאם יבא אחד מכל אומות העולם להתגיר שיקבלוהו ולק ולביתו לא יקבלוהו שני ויאמר דוד אל הנער המגיד לו אי מזה אתה ויאמר בן אב המלך אבני (ש"ב א יג) נזכר דוד באותה שעה מה שנאמר למשה רבינו אם יבא אחד מכל האומות שבצולם להתגיר שיקבלוהו ומביתו של עמלק שלא יקבלוהו מיד ויאמר אליו דוד דמך על ראשך כי פיך צנה בך לכך נאמר מדור דור. ד"א מדור דור ר' יהושע אימר מדור אלו היי העולם הזה דור אלו היי העולם הבא ר' אלעזר המודעי אומר מדורו של משה ומדורו של שמואל ר' אליעזר אומר מדורו של משיה שהם ג' דורות ובנין לדורו של משיה שהן ג' דורות שני ייראוך עם שמש ולפני ירה דור דורים (תהלים עב ה).

9) יומא, דף כג עמוד ב

בבא ולבסוף כתיב ויפקדם במלאים ודילמא מדידהו א"כ מאי רבותא דמילתא ויודב בחל א"כ אמר ר' מני על עסקי נזיל בשעה שאמר לו הקב"ה לשאול ק"ך והבית את עמלק אמר ומה נפש אחת אמרה תודה הבא עגלה ערופה כל הנפשות הללו על אותה כמה וכמה ואם אדם חטא בהמה מה חטאה ואם גדולים רמאו קטנים מה חטאו יצאה בת קול ואמרה לו אל תהי צדיק הרבה ובשעה שאמר לו שאול לדואג יי טוב אתה ופגע בכהנים יצאה בת קול ואמרה לו אל תרשע הרבה אמר רב הונא כמה לא חלי ולא כתיש גברא דמדיה סייעיה שאול באחת ועלתה לו דוד בשחים ולא עלתה לו שאול באחת מאי היא

ועל דרך הפשט נכון הוא. וע"ד האמת כי היד * אשר על כסא יה היא מלחמה לה' היתה¹⁹
 בעמלק מדד דה, כי מדה הדין של פעלה תהיה בו למחותו לעולם מדור דור, ומדרש
 חכמים בשם המלא ובכסא השלם ירמח לזה. [וטעם העתק שנעושו עמלק יותר מכל העמים
 בעבור כי כל העמים שמעו²⁰ וירגזון ופלשת אדום ומראב ויושבי כנען נמוגו²¹ מפני פחד
 ה' ומתדר גאווה²², ועמלק בא ממרחק כמתגבר על השם, ולכן אמר בו²³ ולא ירא
 אלהים²⁴, ועוד כי הוא נק' עשו וקרוה לנו עובר מתעבר על ריב לא לו²⁵ :

לז' בזכרון זה חספון והסמל בנקימה * והנה רשם
 כמה פעשה עמלק ארבעה דברים מגויים :
 הא' שנלטה עמהם מבלי סנהי כי הגה הלוחמי'
 מהם שיפשו ונלהמוהיהם כנגד האויבים
 באים עניהם נקמת להם ארנס ולכבשם ילסמו
 להנצל מהם * ונבסם שינכו לבזוש ארלות ביום אשר
 לא להם ועל זה ינחמו * אבל עמלק לא היה לו
 סנהי הזה במלחמתו : כי הגה ישראל לה היו
 עונרים בארנו ובאים לבלסם בו לשיאל להנחם בס *
 וגם לא היה להם ארלות שילך עמלק לכבשם
 וגסמדתו אלוסם ינחם בס * אבל היחה נבד מלסמהו
 בדרך כללחם מעלרים * ר"ל שהוא ינח לטון
 נהם בדרך * עובר ומתעבר על ריב לא לו :
 והב' שעה היות מתנהג המלכים כפי המעלה
 שקורם בוחם להנחם נעם אחד יודיעו
 לאויביהם ביחהם ויאמרו נהם הכינו בלי מלסמתכם
 כי הנני נח נהנחם אחככ וכמו שהמר (רמ"א מ"ו)
 בפרעה החינג והכן לך והיה זה כדי שגח יבחו
 כנגבים שודדי לילה * הגה עמלק לא נעשה כן אבל
 נח וילסם נפתע פחאוס * וזהו אשר קרך בדרך
 דולח נומר במקרה פתאוס ננחי שיטיר נך דבר :
 והג' שהיה מפחיתות עמנק ופחדו שלא יעלור
 כס להנחם ב שרחה פנים בפנים * להנ נחם
 פס הסלטים שהם הנחיים בחסרית המסנה ויירח
 מנשה אל הפס מנפכו וזה פס היות ישראל פיק
 ויגע * וזהו ויזכ נן כל הנסלים אסרוך כי
 נסלים הוא כמו נסנשיכ ככסז ככס * וזכר עוד
 מפסיתותו נסערו ואלח פיק ויגע * וכד' הוא

את זכר עמלק. It is not Amalek who is so pernicious for the moral future of mankind but זכר עמלק, the glorifying of the memory of Amalek which is the danger. So long as the annals of humanity cover the memory of the heroes of the sword with glory, so long as those that throttle and murder the happiness of mankind are not buried in oblivion, so long will each successive generation look up in worship to these "great ones" of violence and force, and their memory will awaken the desire to emulate these heroes, and acquire equal glory by equal violence and force. Only when the divine laws of morals have become the sole criterion as to the worth of the greatest and smallest of men, and no longer in inverse proportion but in direct proportion to greatness and power do the demands of morality grow, and the greater and more powerful a man is, the less any lapse in the laws of morality is excused, then and then only will the reign of Amalek cease for ever in the world. That this is the final goal of God's management and direction of the history of the world is expressed here after the first weakening of Amalek, "I will utterly obliterate the keeping up the remembrance of Amalek from as far as the heavens reach." So also in Ps. IX,7, the thought is poignantly expressed, that only with the doing away with the remembrance of devastation and conquests will the perpetrators of these deeds disappear **אבד זכרם הנה!**

(13) דרשות אל-עמי

זכר עמלק מתחת השמים.

כי ברם הדבר שיתנו חסאים מן הארץ כתיב ולא יתמו חוסאים, וגם על הפסוק, וחשבתי היה רעה מן הארץ אומרים חז"ל, שיתנו ולא יזיקו, וגם בעמלק מדבשת תורתו בעיקר את הזכר עמלק, מה שנעשה העמלקות לזכר, לקולטורא, לאידיאל נאצל, לרעיון נשגב, לחכמה עילאה, ואת זכר עמלק זה מצוה עלינו לכחות.

(14) סנהדרין דף צו עמוד ב

לך דאיקמליננו לכולנו מיד נה הדרר חשבה כדעתיה אמר מה הם שלא איבדו אלא נפש אחת כך הווא גברא מה יהויה עליה ערק שרד פדפיתא לביתיה ואיחגייד תנו רבנן *נעמן נר תושב היה נבחר ארן גר צדק היה מבני בניו של סיסרא למחו תודה ביהושלים מבני בניו של סנחדיב לימחו תודה ברכים ומאן ניתו שמעיה ואבמליון מבני בניו של המן למחו תודה בבני ברק ואף מבני בניו של אותו רשע ביקש הקב"ה להבנין תחת כנפי השכינה אמרו מלאכי השפה לפני הקב"ה רבונו של עולם מי שדחדיב את ביתך ושדף את היכלך הבנים תחת כנפי השכינה היינו דכתיב *רפינו* את כבל ולא נרפתה עולא אמר זה נבוכד נצד רכי שמואל בר נחמני אמר אלו נדרוה כבל ודרגמה דצינייתא (*צידדתא) דכבלאי אמר עולא *עמן ומאב שיבבי ביש דיהושלם הוה כיון דשמענתו לנביאי דקא מתנבאי לחדבנא דיהושלם שלחו לנבוכד נצד פק ותא אמר מסתפינא ולא ליעבדו לי כדעבדו בקמאי שלחו ליה *כי אין האישי בביתו (יהלך בדרך. מדוק *ואין איש אלא הקדוש ברוך הוא שנאמר *ה איש מלחמה שלח להו בקריבא

שם מנני בניו של כמן למדו טורה כו', ו"ז כמ' ספארת שלמה
 להרצ כדריק ר' שלמה מראדחמסק ז"ל בקשה דכא מבואר
 בפסיקא פיסקא דחכור את אשר טעם לך עמלק דאין מקבלין
 גרים מדרע עמלק וא"כ אך מנני בניו של כמן כו' מ"ט
 ונכפסיקא בג"ל הוא ג"כ במכילתא סוף פ' בשלח ובפר"א מ"ט
 ולק"מ דמשכתח נאשה מדרע עמלק תניחיל לתוכי' שאינו
 מדרע עמלק וילדה לו בן דבן הכהן אינו מתייחס לרע עמלק
 דנעבו"ס הלך אחר סוכר כמבואר ביבמות מ"ח ב' וא"כ כן
 בשאר וכל יולאי חללו שפר מקבלין אומן ומל כזה ככוונה כאלן
 והא דאמר מנני בניו לל דוקא רק ככוונה יולאי חללו פ' רש"י
 פסחים ז"ר כ' ד"ט בן בני וממ"ס על הגליון לפי ל"ו ב'

16) רמב"ם, הלכות מלכים פרק ה'

184 כפי משנה שופטים, הלכות מלכים פ"ה הדרב"ז (מ"ו)

ו' ופודיק מביא לו דרך וכו', ואינו נאמך ודמסודין בני ממשע כמין ופודיק
 לשמה לו דרך ואין פההם בידו דרך כסלך אין לה עיוונ ומשע רבי' סודין
 ו' כל סאלות סולאין וכו' והלך סכסן אחר כינת כל א"י כאלהס כסוד', כסרי
 סוף טקסא והס עקב:

ז ואלכסכרויא ככלל הא"י וכו', כדריק כהרז
 דמיס (דף ל"ט) אמרי
 פליגי קלכסודי' וסלוקא ללכסודר סודין
 מ"ס ליטת סכס דסודי סכסי קרס לל
 סוסטין סוד כדריק סה סוד וסרי' סוד
 לו סרי ככרס' ולכסכרס' ככלל סלסוד:
 ח סודר לסוד לרין סלסוד' וכו'
 גרסיק כורחל' ליכנס לו סה
 קור כל סה סוד לסודר ולכסכרס' ולכנס
 סלסוד:
 ט אמר סלל סלך זורל' וכו' וכו'
 כסכר' וכו' סלל ללל סודר' וכו'
 כס"ק דס"ו (דף ט"ו) סודר וכו' סה כן
 מיסע סכס' ללון ולסודר סס' סכסוד' וכו'
 ולסוד סודו וליס' ללל סכס וסכסוד'
 ס סכס' ס' סלסוד' סוד סלל וכו' סלסוד'
 סלל מן ככל סס' וכו' ללסוד: וכו' ככס'

ג ופורץ לעשות לו דרך ואין סכסין בידו. ודרך המלך
 אין לה שיעור. אלא כפי מה שהיא צריך. אינו סקס
 הדרכים מפני כרסו של זה או מפני שדודו של זה. אלא
 הולך בשוה ועושה מלחמהו: ד' מצות עשה להחרים
 שבעה עמסין שנאמר החרם חדריסם. וכל שבא ליגן
 אחר סוד ולא הרג עובר בלא תעשה שנאמר לא תחיה
 כל נשמה. וכבר אבד זכרם: ה' וכן מצות עשה לאבד
 זכר [ס] עמלק. שנאמר חסחה את זכר עמלק. ומצות
 עשה לזכור תמיד מעשיו הרעים ואריבתו. כדי לעורר
 אבתו. שנאמר זכר את אשר עשה לך עמלק. מפי
 השמועה לסוד זכר כפח לא תשכח בלב. שאסור
 לשכוח איבתו ושנאתו: ו כל הארצות שטבשין ישראל
 במלך על פי בית דין. ודי זה כבוש רבים והרי היא

17) מסכת ידים, פרק ד'

משנה ד'

בו ביום קא יהודה גר צמוני, וצמד לפניהן קבית
 סודנש, אמר להם: מה אני לבא בקהל? אמר לו
 רבן זקליאל: אסור אתה. אמר לו רבי יהושע: מתר
 אתה. אמר לו רבן זקליאל: הפתוב אומר (דברים כג, ה):
 לא יבא צמוני ומואבי בקהל ה' גם דור עשירי
 וגומר. אמר לו רבי יהושע: וכי צמונים ומואבים
 בקומן סוז קבר עלה סנסריב מלך אשור ובלבל
 את קל קאמות, שנאמר (ישעיה י, יג): ׀אסיר גבלות
 עמים וצחודמיהם שושתי ואוריד כפר יושבים.
 אמר לו רבן זקליאל: הפתוב אומר (ירמיה סס, ה):
 ׀אנרי כן אשיב את שבות גני צמוני, וכבר חורו.
 אמר לו רבי יהושע: הפתוב אומר (עמוס ס, יד):
 ׀ושבתי את שבות עמי ישראל (ויהודה), וצדין
 לא שבו. התירוהו לבא בקהל.

Divine providence is testing us once again via the crisis that has overtaken the land of Israel. Let it be clearly stated: The matter does not just affect the political future of the land of Israel. The designs of the Arabs are directed not just against the political sovereignty of the State of Israel but against the very existence of the *Yishuv* in the land of Israel. They wish to destroy, heaven forbid, the entire community, "both men and women, infant and suckling, ox and sheep" (1 Samuel 15:3). At a Mizrahi convention I cited the view expressed by my father and master [R. Moses Soloveitchik] of blessed memory, that the proclamation, "The Lord will have war with Amalek from generation to generation" (Exodus 17:16) does not only translate into the communal exercise of waging obligatory war against a specific race but includes as well the obligation to rise up as a community against any people or group that, filled with maniacal hatred, directs its enmity against Knesset Israel. When a people emblazons on its banner, "Come, and let us cut them off from being a nation; that the name of Israel may be no more in remembrance" (Psalms 83:5) it becomes, thereby, Amalek.²⁵ In the 1930s and 1940s the Nazis, with Hitler at their head, filled this role. They were the Amalekites, the standard-bearers of insane hatred and enmity during the era just past. Today their place has been taken over by the mobs of Nasser and the Mufti. If we are silent now as well, I know not the verdict that will be issued against us by the God of justice. Do not rely on the "liberal" world's sense of equity. Those same righteous liberals were around fifteen years ago, and they looked with indifference upon the extermination of millions of people; they did not even lift a finger. If, heaven forbid, yet a second spectacle of blood were to take place before their very eyes, it is likely that they would not even lose a night's sleep over it.

25. Maimonides, Laws of Kings and Their Wars 5:4, writes the following regarding the seven nations of Canaan: "It is a positive commandment to destroy the seven nations, as it is said: 'But thou shalt utterly destroy them' (Deuteronomy 20:17). If one does not kill any of them that falls into one's power, one transgresses a negative commandment, as it is said: 'Thou shalt save nothing that breatheth' (Deuteronomy 20:16). But their memory has long since perished." The Radbaz, in his commentary ad loc., notes that the source for Maimonides' concluding comment, "But their memory has long since perished," is the statement of Rabbi Joshua in Mishnah Yadayim 4:4: "Sennacherib, king of Assyria, came up and intermingled all the peoples."

It is, however, striking and passing strange that Maimonides, in setting forth the commandment to wipe out Amalek, does not add the concluding phrase, "But their memory has long since perished." Thus states Maimonides in Laws of Kings and Their Wars 5:5: "Similarly it is a positive commandment to destroy the remembrance of Amalek, as it is said: 'Thou shalt blot out the remembrance of Amalek' (Deuteronomy 25:19). It is also a positive commandment to remember always his evil deeds and the waylaying [he resorted to], so that we keep afresh the hatred manifested by him, as it is said: 'Remember what Amalek did unto thee' (Deuteronomy 25:17). The traditional interpretation of this injunction is: 'Remember,' by word of mouth; 'Do not forget,' out of mind, that it is forbidden to forget his hatred and enmity." It would appear from Maimonides' statements that Amalek is still in existence, while the seven nations have descended into the abyss of oblivion.

One may query: Why didn't Maimonides apply R. Joshua's principle that "Sennacherib, king of Assyria, came up and intermingled all the peoples" to Amalek as he did to the seven nations? The answer to this question is very simple. Scripture testifies that Amalek is still in existence. Note what the Torah states: "The Lord will have war with Amalek from generation to generation"

(Exodus 17:16). If that is the case, then it is impossible that Amalek be completely destroyed before the coming of the Messiah. As the sages state: "The [divine] throne will not be whole and the [divine] Name will not be whole until the descendants of Amalek are completely blotted out" (Midrash Tanhuma on Ki Teze, end; and Rashi on Exodus 17:16). But—where is he? I once heard the following answer from my father and master [R. Moses Soloveitchik] of blessed memory, namely, that any nation that conspires to destroy Keneset Israel becomes, according to the halakhah, Amalek. My father and master added: We have been charged with two commandments concerning Amalek. The first is the obligation to blot out his memory. This obligation devolves upon every person with reference to an individual Amalekite and is set forth in the verse "Thou shalt blot out the remembrance of Amalek" (Deuteronomy 25:19). The second is the readiness to do battle as a community against the people Amalek. This requirement is set forth in the verse, "The Lord will have war with Amalek from generation to generation" (Exodus 17:16). Thus, if any people seeks to destroy us, we are commanded to do battle against it when it rises up against us, and this battle of ours is an obligatory war (*milhemet mizvah*) on the basis of the verse from Exodus, "The Lord will have war with Amalek from generation to generation." However, the obligation to wipe out individual Amalekites, as set forth in the verse from Deuteronomy, applies only to genealogical descendants of Amalek. Now it is true that Maimonides' ruling also includes the obligation to blot out individuals, an obligation which does not apply to any nation other than Amalek, even if that nation seeks to destroy the Jewish people [and this obligation is no longer in force, since there are no longer any identifiable genealogical descendants of Amalek]. Nevertheless, since the obligation to do battle against Amalek as a people would apply to such a nation, Maimonides did not use the phrase "But its [Amalek's] memory has long since perished." There still exists a category of Amalek [as a people] even now after the peoples have been intermingled [and there are no longer any individual Amalekites].

Perhaps the above is the basis for the ruling of Maimonides in Laws of Kings and Their Wars 5:1 that a defensive war waged by the Jewish people against an aggressor is an obligatory war. Such a war falls under the rubric of "The Lord will have war with Amalek from generation to generation." To be sure, Maimonides in his ruling singles out the war against Amalek for special mention [which would indicate that the war against Amalek and a defensive war against an aggressor are two separate categories]. Nevertheless, one may maintain that a war waged by the Jewish people against an aggressor who seeks to destroy it still belongs to the category of the war against Amalek. Note carefully the sugya in Sotah 44b, s.v. *Amar R. Yoḥanan*.

שארה קח בני הייטובים שאין להם מגין בעיר אלווס ללכת אל סקטילום ססמוכות להם לימי הפורים כדי לשמוע מקרא מגילה בליל זכור לזכר עיקדימם ביאחם גם לשבת פרשת זכור שהוא סגן לפורים או לא :

תשובה יראה דאשרנסה לריך טפי שישמע קריאת פרשת זכור בליל ממקרא מגילה אע"ג דמקרא מגילה עדיפת וכל מילת נידחים מפניה מ"מ לדעת רוב הפוסקים נקראת היא ביחוד לכל קריאת פרשת זכור כחצ באשירי פ' שלשה שאלו דעשה דאורייתא הוא לקרותו בעשרם ודוחס ל"ת דלעולם כהם סמלודו להכי שיתרל רבי אליעזר עבדו כדי להשלימו לעשרה ע"ש פ' שלשה שאלו באשירי ונחום' סג"ן שכתבו דאין טוס קריאת מדאורייתא רק פרשת זכור ונחום' הקלות מצרכות פ' שני פירש דפרשת זכור ופרשת פרה אדומה חייבים לקרותן מן הסודס וכן בקט"ק חלק למלח עשה זכור אשר עשה חס שאנו קורין פרשת זכור קודם פורים . וא"כ לריך לזכור יוסר שישמע קריאת פרשת זכור בעשרה ממקרא מגילה בזמנה אלא שהעולם לא זכירי כהכי :

21 משנה ברורה, סי' תרפ"ה

זכור מעשה עמלק ויזא י"ח ור"ל דיוזא מדאורייתא והנה למאי דקיי"ל לעיל בסיומן ס' דמלח צריכות כונה יהיה לריך בעת שמיעת פרשת זו לכוין ללאת בה מ"ע של זכור אבל לעג"ד עיקר דינו של המ"א צ"ע דהא כתיב בתורה זכור את אשר עשה וגו' אשר קרן דרך יונג קך וגו' תמחה וגו' והכונה שלא לשכוח מה שעשה לנו עמלק ונספר זה לבנינו ולדורותינו לומר להם כך עשה לנו הרשע ולכן נצטוו למחות את שמו כמו שכתב הרמב"ן ציאוורו חה לא זכור בפרשת וצא עמלק: (יז) מ"מ יזהרו לקרותם וכו'. ויהדר לקרות זה מתוך הספר וכנ"ל בסק"ד: (יח) בבנינתם ובטעמם. דע דיש אומרים שרין לקרות זכר עמלק בציר"י יש אומרים שרין לקרות זכר עמלק בסגו"ל וע"כ מהגכון שהקורא יקרא שיהם ללאת י"ש. כתב מהרי"ל בכל ד' פרשיות אין מוכרין נשמות ואומרים לו"ן [ד"מ] ולענין אב הרחמים בא"ר בשם הגמ"י ד"ל בהם אב הרחמים ובד"מ בשם מהרי"ל משמע דאין אומרים בהם אה"ר וכן העתיק בדה"ח ולענין חענית של שובצ"ס ת"ת עיין בבה"ט ושע"ח:

השניה וגוללין ופוחחין השלישית וקוראין למפטיר צפי' החודש [ש"א]: ז (יד) שפרשת זכור. דכתיב זכור את אשר עשה וכו' וגמרינן בעמלא דהאי זכור היינו באמירה מתוך הספר דוקא נולא די צמה שיקבע זה בללן וע"כ לריך הקורא לכוין להוליא כל השומעים וגם השומעים לריכין לכוין ללאת: (טו) ופ' פרה אדומה. והרבה אחרונים כתבו שפרשה זו אינה מדאורייתא ועיין לעיל בסיומן ס' סק"י צמ"צ דאפילו צמזוה דרצנן ג"כ לריך לכוין ללאת ידי המלכה: (טז) למקום שיש מגין וכו'. היינו אפילו יש לו ס"ת צמיו אלא שאין לו מגין צמיו ואפילו אם נאמר דמגין לפרשה זכור (ה) הוא מדרצנן בעלמא עכ"פ עיקר קריאת זכור הוא דאורייתא והנה בתרומת הדשן כתב דשמיעת קריאת פ' זכור בעשרה עדיף יוסר ממקרא מגילה בליל ממקרא מגילה לדעת רוב הפוסקים סגי צמנו ציחיד וע"כ אם א"א לו לקיים שיהם יראה לקיים קריאת פ' זכור בליל אבל המ"א מלמד דטוב יוסר שיבא למקום שקורין המגילה בליל ופרשת זכור יולא ע"פ הדחק צמה שישמע הקריאה בצורים פרשת וצא עמלק (ו) דחה נמי